

**ĐỀ CƯƠNG CHI TIẾT HỌC PHẦN
THỐNG KÊ XÃ HỘI**

Hệ đào tạo: Đại học chính quy

1. Tên học phần:

Tiếng Việt: **THỐNG KÊ XÃ HỘI**

Tiếng Anh: **Social Statistics**

2. Mã học phần: DHKT14

3. Số đvht: 3 (2,1)

4. Trình độ: SV năm thứ hai

5. Phân bổ thời gian:

- Lý thuyết: 30 tiết (2 tiết giảng / tuần lễ)
- Thảo luận, kiểm tra: 30 tiết (2 tiết thảo luận, thực hành / tuần lễ)
- Tự học: 45 giờ

6. Điều kiện tiên quyết: Không

7. Mục tiêu của học phần:

7.1. Về kiến thức: Sau khi học xong học phần, sinh viên trình bày được nội dung các thuật ngữ cơ bản của thống kê, quá trình nghiên cứu thống kê và giải thích cách tính các mức độ thường dùng trong thống kê để phản ánh các hiện tượng kinh tế xã hội; sinh viên cũng có thể giải thích được những nội dung thống kê trong một số lĩnh vực xã hội chủ yếu như mức sống, dân số, lao động, giáo dục, y tế.

7.2 Về kỹ năng: Có thể xây dựng được phiếu điều tra xã hội (bảng hỏi) đơn giản, tính toán được một số mức độ thường dùng trong thống kê, các chỉ tiêu phân tích dãy số thời gian; có thể xây dựng và phân tích ảnh hưởng của các nhân tố cấu thành GDP, năng suất lao

động, tiền lương. Trong một số lĩnh vực thống kê xã hội, sinh viên có thể phân tích được biến động dân số, phân tích nghèo đói và bất bình đẳng và tính toán được một số chỉ tiêu thống kê xã hội phổ biến.

7.3 Về thái độ người học: Có ý thức trong việc áp dụng các lý thuyết thống kê trong công việc, nhất là trong nghiên cứu khoa học, điều hành doanh nghiệp.

8. Mô tả tóm tắt học phần:

Học phần này bao gồm 2 nội dung cơ bản: Nguyên lý thống kê và Thống kê xã hội. Phần Nguyên lý thống kê sẽ cung cấp lý thuyết cơ bản về quá trình nghiên cứu, tổng hợp và phân tích thống kê. Trong đó, trọng tâm là phân tích các đại lượng phản ánh mức độ biến động của hiện tượng kinh tế, các chỉ tiêu phân tích dãy số thời gian và thực hiện xây dựng và phân tích hệ thống chỉ số theo phương pháp liên hoàn. Nội dung của phần Thống kê xã hội là quá trình nghiên cứu, phân tích khái niệm, nội dung và tính toán chỉ tiêu thống kê trong các lĩnh vực chủ yếu, gắn với ngành công tác xã hội như: dân số, mức sống dân cư, lao động, giáo dục, y tế, hôn nhân gia đình...

9. Bộ môn phụ trách giảng dạy: Kinh tế Tài chính, khoa QTKD

10. Nhiệm vụ của sinh viên:

- Nghiên cứu trước giáo trình, tài liệu theo chương, bài được quy định trong đề cương
- Tham gia đầy đủ các giờ lên lớp, bao gồm cả giờ lý thuyết và thực hành thảo luận.
- Tham gia thảo luận tại lớp
- Làm bài tập cá nhân, phân tích tình huống được giao
- Tham gia 2 bài kiểm tra giữa kỳ và 1 bài phân tích tình huống thực hành Thống kê xã hội
- Tham gia thi kết thúc học phần

11. Tài liệu học tập:

11.1 Giáo trình bắt buộc:

1. PGS.TS Trần Thị Kim Thu (2012), *Giáo trình Lý thuyết thống kê*, Nxb Đại học Kinh tế quốc dân.
2. Bài giảng Thống kê xã hội

11.2 Tài liệu tham khảo:

3. PGS.TS Bùi Xuân Phong (2002), *Thống kê và ứng dụng*. Nxb Thống kê.

4. PGS.TS Trần Thị Kim Thu (2012), *Giáo trình Điều tra xã hội học*, Nxb Đại học Kinh tế quốc dân.

5. Đồng chủ biên GS.TS Phan Công Nghĩa & PGS.TS Bùi Đức Triệu (2012), *Giáo trình Thống kê kinh tế*, Nxb Đại học Kinh tế quốc dân.

12. Tiêu chuẩn đánh giá sinh viên:

STT	Điểm thành phần	Quy định	Trọng số	Ghi chú
1	Điểm chuyên cần và làm các bài tập ở nhà được giao	1 điểm	10 %	
2	Điểm kiểm tra giữa kỳ (2 bài)	2 bài (bán trắc nghiệm 60 phút)	30 %	Mỗi bài 15%
3	Bài tập tình huống hoặc bài tập tại lớp	1 bài	10%	Có thể làm theo nhóm
4	Thi kết thúc học phần	Thi viết (bán trắc nghiệm, 90 phút)	50 %	Câu hỏi trắc nghiệm và bài tập

Lưu ý: Sinh viên không tham gia đủ 80% số tiết học trên lớp không được thi lần đầu

13. Thang điểm: 10 (lấy đến một chữ số thập phân)

14. Nội dung chi tiết học phần:

Tuần	Nội dung giảng dạy	Lý thuyết	TL + KT	Tài liệu đọc trước	Nhiệm vụ của SV
Tuần 1	Phần I – NGUYÊN LÝ THỐNG KÊ Chương 1. NHỮNG VẤN ĐỀ CHUNG VỀ THỐNG KÊ HỌC	2	2	- Tài liệu số [1], từ	- Chuẩn bị 2 giáo trình bắt buộc

Tuần	Nội dung giảng dạy	Lý thuyết	TL + KT	Tài liệu đọc trước	Nhiệm vụ của SV
	1.1 Một số khái niệm thường dùng trong thống kê - Khái niệm, đối tượng, nguyên tắc hoạt động thống kê - Một số khái niệm thường dùng trong thống kê + Tổng thể thống kê và đơn vị tổng thể thống kê + Tiêu thức thống kê + Chỉ tiêu thống kê 1.2. Các Thang đo trong thống kê - Thang đo định danh - Thang đo thứ bậc - Thang đo khoảng - Thang đo tỷ lệ Hướng dẫn thực hành tuần 1 - Thực hành xây dựng các tiêu thức thống kê, chỉ tiêu thống kê và việc sử dụng các loại thang đo cho từng tiêu thức thống kê được xây dựng. - Phân biệt các loại chỉ tiêu thống kê.			trang 17-41 - Bài trình bày của Thầy gửi theo email chung của lớp	- Nghiên cứu trước đề cương học phần và hệ thống đánh giá - Đọc các tài liệu theo yêu cầu. - Tham gia thực hành trên lớp.
Tuần 2	1.3. Giới thiệu quá trình nghiên cứu thống kê - Điều tra thống kê - Tổng hợp thống kê - Phân tích thống kê Hướng dẫn thực hành tuần 2 - Thực hành xây dựng phương án điều tra thống kê - Xây dựng bảng hỏi (đơn giản) và mã hóa	2	2		- Đọc trước tài liệu theo yêu cầu - Chuẩn bị phân nhóm thực hành điều tra thống kê - Tham gia thực hành tại lớp

Tuần	Nội dung giảng dạy	Lý thuyết	TL + KT	Tài liệu đọc trước	Nhiệm vụ của SV
	- Xử lý dữ liệu định lượng và thực hành phân tổ				
Tuần 3	Chương 2. CÁC MỨC ĐỘ THƯỜNG DÙNG TRONG THỐNG KÊ ĐỂ PHẢN ÁNH CÁC HIỆN TƯỢNG KINH TẾ XÃ HỘI 2.1 Số tuyệt đối: Khái niệm, ý nghĩa, các loại số tuyệt đối 2.2 Số tương đối: Khái niệm, ý nghĩa, các loại số tương đối, vận dụng số tuyệt đối và số tương đối 2.3 Số bình quân: Khái niệm, ý nghĩa, các loại số bình quân và phương pháp tính 2.4. Một, Trung vị: khái niệm, ý nghĩa, phương pháp xác định Hướng dẫn thực hành tuần 3 - Thảo luận: vận dụng kết hợp số tuyệt đối và số tương đối trong thống kê. - Tính số bình quân, xác định Một và Số trung vị	2	2	Tài liệu số [1] trang 153 đến 187 Tài liệu của giảng viên cung cấp	- Đọc trước tài liệu theo yêu cầu - Làm các bài tập từ 1, 2, 4 và 6 trang 205-207 của tài liệu số [1] - Tham gia thực hành tại lớp
Tuần 4	2.5 Các chỉ tiêu đánh giá độ biến thiên của tiêu thức - Khoảng biến thiên - Độ lệch tuyệt đối bình quân - Phương sai - Độ lệch tiêu chuẩn - Hệ số biến thiên Hướng dẫn thực hành tuần 4 - Thực hành tính các thống kê mô tả trên Excel. - Đánh giá và so sánh sự phân tán (độ đồng đều) về lượng	2	2	Tài liệu số [1] trang 187 đến trang 202 Tài liệu giảng viên cung cấp	- Đọc trước tài liệu theo yêu cầu - Làm các bài tập từ bài 8 đến 12 trang 208-210 của tài liệu số [1] - Tham gia thực hành tại lớp

Tuần	Nội dung giảng dạy	Lý thuyết	TL + KT	Tài liệu đọc trước	Nhiệm vụ của SV
	biến của các tổng thể.				
Tuần 5	Chương 3. DÃY SỐ THỜI GIAN 3.1 Khái niệm, phân loại và ý nghĩa dãy số thời gian 3.2 Các chỉ tiêu phân tích dãy số thời gian - Mức độ bình quân qua thời gian - Lượng tăng hoặc giảm tuyệt đối - Tốc độ phát triển - Tốc độ tăng (hoặc giảm) - Giá trị tuyệt đối 1% của tốc độ tăng (hoặc giảm) liên hoàn 3.3 Các phương pháp biểu hiện xu hướng phát triển của hiện tượng thống kê - Mở rộng khoảng cách thời gian - Dãy số bình quân trượt - Hàm xu thế - Biểu hiện biến động thời vụ Hướng dẫn thực hành tuần 5 - Thực hành tính các chỉ tiêu phân tích biến động của hiện tượng qua thời gian. - Xây dựng hàm xu thế biểu diễn biến động của hiện tượng qua thời gian (thực hành với EXCEL, SPSS) - Tính chỉ số thời vụ.	2	2	Tài liệu số [1] trang 509 đến 545	- Đọc trước tài liệu theo yêu cầu - Làm các bài tập từ 1 đến 5 trang 568-570 của tài liệu số [1] - Tham gia thực hành tại lớp
Tuần 6	Tiếp chương 3 3.4 Dự báo thống kê ngắn hạn - Sử dụng lượng tăng/giảm tuyệt đối bình quân	2	2	Tài liệu số [1] từ trang 509 đến	- Đọc trước tài liệu theo yêu cầu - Làm các bài tập từ 1 đến

Tuần	Nội dung giảng dạy	Lý thuyết	TL + KT	Tài liệu đọc trước	Nhiệm vụ của SV
	- Sử dụng tốc độ phát triển bình quân - Ngoại suy bằng hàm xu thế Hướng dẫn thực hành tuần 5 - Vận dụng các phương pháp vào dự đoán thống kê ngắn hạn. - Làm bài kiểm tra lần 1: với nội dung từ tuần 1 đến hết tuần 5 (những vấn đề chung của thống kê; các mức độ thường sử dụng trong thống kê; dãy số thời gian.)			545	5 trang 568-570 của tài liệu số [1] - Tham gia thực hành tại lớp - Làm bài kiểm tra lần 1
Tuần 7	Chương 4. CHỈ SỐ TRONG THỐNG KÊ 4.1 Khái niệm, ý nghĩa và phân loại chỉ số - Khái niệm - Phân loại - Đặc điểm của phương pháp chỉ số - Tác dụng của chỉ số trong thống kê 4.2 Chỉ số phát triển - Chỉ số đơn - Chỉ số tổng hợp của chỉ tiêu chất lượng và chỉ tiêu số lượng Hướng dẫn thực hành tuần 7 - Thực hành: Tính chỉ số tổng hợp về giá, lượng - Cách tính chỉ số giá CPI hiện nay	2	2	Tài liệu số [1] từ trang 575 đến 600	- Đọc trước tài liệu theo yêu cầu - Làm bài tập từ số 1 đến 4 trang 613-614 của tài liệu số [1] - Thực hành tại lớp
Tuần 8	Tiếp chương 4: CHỈ SỐ TRONG THỐNG KÊ 4.3 Hệ thống chỉ số - Khái niệm và các bộ phận cấu thành	2	2	Tài liệu số [1] từ trang 575 đến	- Đọc trước tài liệu theo yêu cầu - Làm bài tập từ số 6 đến

Tuần	Nội dung giảng dạy	Lý thuyết	TL + KT	Tài liệu đọc trước	Nhiệm vụ của SV
	- Tác dụng của hệ thống chỉ số - Phương pháp xây dựng hệ thống chỉ số - Hệ thống chỉ số phân tích biến động chỉ tiêu bình quân - Hệ thống chỉ số phân tích biến động của tổng lượng biến của tiêu thức Hướng dẫn thực hành tuần 8 - Các mô hình Phân tích biến động của GDP do ảnh hưởng của các yếu tố cấu thành. - Các mô hình phân tích biến động của năng suất lao động trung bình chung do ảnh hưởng bởi các yếu tố cấu thành.			600	10 của tài liệu số [1] - Thực hành tại lớp
Tuần 9	Phần II: THỐNG KÊ XÃ HỘI Chương 5. NHỮNG VẤN ĐỀ CHUNG CỦA THỐNG KÊ XÃ HỘI 5.1. Đặc điểm của các hiện tượng xã hội 5.2. Lịch sử phát triển của thống kê xã hội 5.3. Khái niệm, đối tượng nghiên cứu và nhiệm vụ của thống kê xã hội 5.4 Hệ thống chỉ tiêu thống kê chủ yếu - Khái niệm - Nguyên tắc xây dựng - Giới thiệu hệ thống chỉ tiêu thống kê xã hội Hướng dẫn thực hành tuần 9 - Thảo luận về hệ thống chỉ tiêu thống kê xã hội trong các lĩnh vực chủ yếu hiện nay ở Việt Nam và quốc tế.	2	2	Bài giảng Thống kê xã hội (Chương 5)	- Đọc trước tài liệu theo yêu cầu - Làm bài tập lớn giảng viên giao. - Thực hành tại lớp

Tuần	Nội dung giảng dạy	Lý thuyết	TL + KT	Tài liệu đọc trước	Nhiệm vụ của SV
	Hướng dẫn bài tập lớn - Hướng dẫn mỗi sinh viên (hoặc 1 nhóm sinh viên) xác định 1 vấn đề xã hội quan tâm và đưa ra 1 chủ đề nghiên cứu thống kê phù hợp với vấn đề đó. - Yêu cầu nội dung: + Nêu được tính cấp thiết của đề tài + Xác định mục đích nghiên cứu + Đối tượng và phạm vi nghiên cứu + Phương pháp nghiên cứu (tập trung vào các phương pháp thống kê) + Xây dựng hệ thống chỉ tiêu thống kê phù hợp + Xây dựng phương án điều tra thống kê, thu thập dữ liệu liên quan chủ đề nghiên cứu. (Nếu đề tài nghiên cứu cần phải điều tra thu thập dữ liệu thì mỗi sinh viên/1 nhóm sinh viên phải thiết kế được 1 bảng hỏi đơn giản từ 10 – 15 câu hỏi để làm công cụ thu thập dữ liệu nghiên cứu.)				- Thảo luận chủ đề nghiên cứu tại lớp. - Làm bài tập lớn theo yêu cầu của giảng viên. Hình thức trình bày: trang A4, Font chữ Times New Roman, cỡ chữ 13, cách dòng (Line space) 1,15.
Tuần 10	Chương 6: THỐNG KÊ DÂN SỐ VÀ LAO ĐỘNG 6.1. Thống kê dân số - Thống kê quy mô và cơ cấu dân số - Thống kê biến động dân số - Dự báo thống kê dân số 6.2. Thống kê lao động và việc làm - Thống kê nguồn lao động	2	2	Bài giảng Thống kê xã hội (Chương 6)	- Đọc trước tài liệu theo yêu cầu - Làm các bài tập từ 1, 2,3,6,8 và 12 trang 148-153 của tài liệu số [5] - Thực hành tại lớp

Tuần	Nội dung giảng dạy	Lý thuyết	TL + KT	Tài liệu đọc trước	Nhiệm vụ của SV
	- Thống kê việc làm và thất nghiệp - Thống kê quy mô, cơ cấu lao động - Thống kê biến động lao động - Thống kê sử dụng lao động và thời gian lao động Hướng dẫn thực hành tuần 10 - Tính các chỉ tiêu thống kê dân số và dự báo dân số. - Tính toán các chỉ tiêu thống kê phản ánh quy mô lao động, thất nghiệp và sử dụng thời gian lao động.				
Tuần 11	Tiếp Chương 6: THỐNG KÊ DÂN SỐ VÀ LAO ĐỘNG 6.3. Thống kê năng suất lao động - Khái niệm năng suất lao động (NSLĐ) - Hệ thống chỉ tiêu thống kê NSLĐ - Phương pháp phân tích thống kê NSLĐ + Phân tích biến động NSLĐ + Phân tích các nhân tố ảnh hưởng đến NSLĐ + Phân tích ảnh hưởng của NSLĐ đến các chỉ tiêu kết quả sản xuất. Hướng dẫn thực hành tuần 11 - Phân tích mối liên hệ giữa NSLĐ và các nhân tố khác. - Mô hình phân tích biến động NSLĐ bình quân chung do ảnh hưởng bởi NSLĐ cá biệt và kết cấu lao động. - Mô hình phân tích biến động NSLĐ tháng do ảnh hưởng bởi các nhân tố cấu thành.	2	2	Bài giảng Thống kê xã hội (Chương 6)	- Đọc trước tài liệu theo yêu cầu - Làm bài tập giảng viên giao. - Thực hành tại lớp
Tuần 12	Chương 7: THỐNG KÊ MỨC SỐNG DÂN CƯ	2	2	Bài giảng	- Đọc trước tài liệu theo

Tuần	Nội dung giảng dạy	Lý thuyết	TL + KT	Tài liệu đọc trước	Nhiệm vụ của SV
	7.1. Một số vấn đề chung về thống kê mức sống dân cư - Khái niệm về thu nhập và thù lao lao động - Khái niệm mức sống dân cư - Ý nghĩa và nhiệm vụ của thống kê mức sống dân cư 7.2. Thống kê mức sống dân cư - Thống kê thu nhập của dân cư - Thống kê tiêu dùng của dân cư - Thống kê tài sản của dân cư 7.3. Phân tích nghèo đói và phân tích bất bình đẳng thu nhập 7.4. Phương pháp tính và phân tích một số chỉ tiêu tổng hợp trong đánh giá mức sống dân cư - Chỉ số phát triển con người - Chỉ số phát triển giới - Chỉ số vai trò của phụ nữ - Chỉ số bất bình đẳng giới 7.4. Phương pháp thống kê mức sống dân cư - Phân tổ thống kê - Số tuyệt đối và số tương đối trong thống kê - Số bình quân - Phân tích dãy số thời gian - Chỉ số trong thống kê Hướng dẫn thực hành tuần 12			Thống kê xã hội (Chương 7)	yêu cầu - Làm bài tập giảng viên giao - Thực hành tại lớp

Tuần	Nội dung giảng dạy	Lý thuyết	TL + KT	Tài liệu đọc trước	Nhiệm vụ của SV
	- Thực hành phân tích nghèo - Thực hành phân tích bất bình đẳng thu nhập				
Tuần 13	Chương 8: THỐNG KÊ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO 8.1. Một số vấn đề chung về thống kê Giáo dục – Đào tạo - Khái niệm Giáo dục – Đào tạo (GD – ĐT) - Ý nghĩa và nhiệm vụ của thống kê GD – ĐT 8.2. Hệ thống chỉ tiêu thống kê GD – ĐT 8.3. Phương pháp tính và phân tích một số chỉ tiêu phát triển giáo dục cơ bản 8.4. Các phương pháp thống kê GD - ĐT - Phân tổ thống kê - Số tuyệt đối và số tương đối trong thống kê - Số bình quân - Phân tích dãy số thời gian. Hướng dẫn thực hành tuần 13 - Tính các chỉ số phát triển giáo dục - Phân tích sự khác biệt	2	2	Bài giảng Thống kê xã hội (Chương 8)	- Đọc trước tài liệu theo yêu cầu - Làm bài tập giảng viên giao - Thực hành tại lớp
Tuần 14	Chương 9: THỐNG KÊ Y TẾ VÀ SỨC KHỎE 9.1. Một số vấn đề chung về thống kê Y tế và sức khỏe - Khái niệm sức khỏe và hoạt động bảo vệ sức khỏe - Ý nghĩa và nhiệm vụ của thống kê Y tế và bảo vệ sức khỏe người dân 9.2. Hệ thống chỉ tiêu thống kê Y tế và sức khỏe	2	2	Bài giảng Thống kê xã hội (Chương 9)	- Đọc trước tài liệu theo yêu cầu - Làm bài tập giảng viên giao - Thực hành tại lớp - Làm bài kiểm tra lần 2

Tuần	Nội dung giảng dạy	Lý thuyết	TL + KT	Tài liệu đọc trước	Nhiệm vụ của SV
	9.3. Phương pháp tính và phân tích một số chỉ tiêu thống kê cơ bản về Y tế và bảo vệ sức khỏe người dân 9.4. Các phương pháp thống kê trong lĩnh vực Y tế - Số tuyệt đối và số tương đối trong thống kê - Số bình quân - Phân tích dãy số thời gian - Phân tổ thống kê Hướng dẫn thực hành tuần 14 - Phân tích các nguyên nhân (yếu tố) ảnh hưởng đến sức khỏe người dân. - Tính chỉ số phát triển con người (HDI) Làm bài kiểm tra lần 2: về nội dung từ chương 6 đến hết chương 9 (Thống kê Dân số và Lao động, thống kê Mức sống dân cư, thống kê GD – ĐT, thống kê Y tế và sức khỏe).				
Tuần 15	- Hệ thống kiến thức học phần - Giải đáp câu hỏi, bài tập - Giải các dạng bài tập, tình huống điển hình - Trả, chữa bài kiểm tra - Thông báo điểm thành phần và giải đáp thắc mắc	2	2		- Nghiên cứu các nội dung trọng tâm của các chương - Làm các bài tập được giao thêm - Chủ động ôn tập theo hướng dẫn

Hà Nội, ngày 14 tháng 2 năm 2015

BAN GIÁM ĐỐC
(Đã ký)

TRƯỞNG KHOA
(Đã ký)

TRƯỞNG BỘ MÔN
(Đã ký)

